

DOI: [10.32702/2307-2105-2019.7.32](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.7.32)

УДК 338.2 +351

*С. І. Кудин,
кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії
Львівського національного університету імені Івана Франка
ORCID: 0000-0002-0411-4000
М. О. Гурська,
магістрант 1-го року навчання
Львівського національного університету імені Івана Франка
ORCID: 0000-0002-4166-4466*

МАКРОПРУДЕНЦІЙНА ПОЛІТИКА ЯК ЗАСІБ ПІДТРИМАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

*S. I. Kudyn
PhD in Economics, associate professor of the department of Economic Theory
Ivan Franko National University of Lviv, Lviv
M. O. Hurs'ka
1-st year master's degree student
Ivan Franko National University of Lviv, Lviv*

MACROPRUDENTIAL POLICY AS A GOVERNMENT'S FINANCIAL SECURITY SUPPORT

У статті розглянуто теоретичні засади та особливості реалізації макропруденційної політики центрального банку як засобу підтримання фінансової безпеки держави. Зазначено, що фінансова система чинить вагомий вплив на фінансову безпеку держави. Визначено основні цілі державного фінансового регулювання. Охарактеризовано цілі діяльності макропруденційного регулятора та інструменти, які знаходяться в його арсеналі. Досліджено використання інструментів макропруденційного регулювання в економіці України. Проаналізовано динаміку індикаторів фінансової стійкості, які НБУ використовує для оцінки виникнення фінансового ризику. Досліджено вплив основних інструментів макропруденційної політики на параметри економічної системи. Визначено основні негативні чинники, які впливають на фінансову безпеку держави. Досліджено іноземний досвід щодо регулювання фінансової системи. Встановлено особливості у застосуванні інструментів макропруденційного регулювання у вітчизняній економіці. Наведено можливі шляхи вдосконалення політики Національного банку України.

The article deals with the theoretical principles and peculiarities of the macroprudential policy of the central bank of the country as a means of maintaining financial security of the state. In the modern world, when the economic frontiers of the states are erased, the issue of maintaining financial security becomes particularly relevant. It is noted that the financial system has a significant impact on the financial security of the state. Ensuring the sustainability of the financial system is one of the priorities of the central bank policy. The main goals of the state financial regulation are determined. The objectives of the macroprudential regulator and the tools that are in its arsenal are described. The use of instruments of macroprudential regulation in the Ukrainian

economy and the effectiveness of their application is explored. The macroprudential policy of the central bank has a significant impact on the economic and social processes in the country. The actions of the central bank in the field of financial and credit regulation affect the level of inflation and GDP, volumes of savings, consumption, lending to the economy, economic growth and increased business activity in the country. The dynamics of indicators of financial stability, which the NBU uses to assess the emergence of financial risk, is analyzed. The influence of the main instruments of macroprudential policy on the parameters of the economic system is investigated. It is also important to ensure the interaction of the National Bank as the main conductor of macroprudential policy with other authorities, as well as international financial and regulatory organizations. The NBU has in its arsenal sufficient macroprudential tools to ensure economic growth, but it is important for them to clearly structure and determine the role of each in the monetary policy of the National Bank in the context of European integration processes. The main negative factors influencing financial security of the state are determined. Foreign experience in regulating the financial system has been researched. The peculiarities in application of instruments of macroprudential regulation in the domestic economy are established. Possible ways to improve the policy of the National Bank of Ukraine are presented.

Ключові слова: фінансова безпека; фінансова система; фінансова стабільність; макропруденційна політика; макропруденційні інструменти; фінансовий ризик.

Key words: financial security; financial system; financial stability; macroprudential policy; macroprudential instruments; financial risk.

Постановка проблеми. Економічна безпека країни є важливим елементом державної безпеки в цілому. В свою чергу, макропруденційна політика є одним з найважливіших елементів фінансової безпеки держави. Для забезпечення сталого та збалансованого розвитку економіки країни, необхідно щоб уряд та монетарний регулятор здійснював виважену, ґрунтовну та послідовну економічну політику, і, зокрема її фінансово-кредитну складову.

Варто зазначити, що макропруденційна політика центрального банку чинить значний вплив на економічні та соціальні процеси в країні. Дії центрального банку в сфері фінансово-кредитного регулювання позначаються на рівні інфляції та ВВП, обсягах заощадження, споживання, кредитування економіки, економічному зростанні та підвищенні ділової активності в країні. Правильне фінансово-кредитне регулювання створює сприятливі умови для залучення інвестицій та розвитку бізнесу, становлення ринкової економіки.

Основним завданням, що потребує вирішення є створення дієвої фінансово-кредитної системи, здатної ефективно впливати на економічні процеси в країні. Цей механізм має будуватися на науково-обґрунтованих засадах та з врахуванням макроекономічного аналізу і прогнозу майбутньої ситуації. Важливим також є забезпечення взаємодії Нацбанку як головного провідника макропруденційної політики з іншими органами влади, а також міжнародними фінансовими та регульованими організаціями. НБУ має в своєму арсеналі достатньо макропруденційних інструментів для забезпечення економічного зростання, але важливим є їх чітке структурування та визначення ролі кожного в монетарній політиці Нацбанку в умовах євроінтеграційних процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості застосування та вплив макропруденційної політики на економічні процеси в країні вивчали зарубіжні та вітчизняні науковці, серед яких Дж. Стігліц, О. Барановський, Я. Белінська, О. Василик, О. Вовчак, В. Коваленко, В. Козюк, В. Міщенко, С. Міщенко, Б. Пшик та ін. Водночас, динамічне економічне середовище формує умови, в яких макропруденційна політика потребує системного корегування для досягнення максимальної ефективності від її реалізації.

Формулювання цілей статті. Метою статті є аналіз впливу макропруденційної політики НБУ на фінансову безпеку держави та визначення ефективності застосування конкретних інструментів макропруденційного регулювання у сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі нестабільного політичного, соціального, економічного розвитку України питання дотримання фінансової безпеки постало особливо пріоритетно. Ті загрози, що формувались ще з часів набуття незалежності, зараз набувають особливої гостроти [4, с. 65].

Варто зазначити, що з кінця 2013 року економіка України знаходиться в шоковому стані у зв'язку із складними політичними зовнішньо-економічними умовами, недосконалим ринковим механізмом, відсутністю чіткого вектора розвитку економіки. Саме тому фінансова безпека держави відіграє чи не основну роль у підтриманні стабільності фінансової системи.

Фінансова безпека – це базова компонента економічної та національної безпеки в умовах ринкової економіки, яка містить:

— стан фінансів і фінансових інститутів, при якому забезпечується гарантований захист національних економічних інтересів;

- гармонійний і соціально спрямований розвиток національної економіки, фінансової системи і всієї сукупності фінансових відносин і процесів у державі;
- готовність і здатність фінансових інститутів створювати механізми реалізації та захисту інтересів розвитку національних фінансів;
- підтримка соціально-політичної стабільності суспільства;
- формування необхідного економічного потенціалу і фінансових умов для збереження цілісності та єдності фінансової системи навіть при найбільш несприятливих варіантах розвитку внутрішніх і зовнішніх процесів і успішного протистояння внутрішнім і зовнішнім загрозам фінансової безпеки [9, с. 14].

Основними зовнішніми чинниками, які негативно впливають на стан фінансової безпеки України є: глобалізаційні процеси, зростання обсягів зовнішнього боргу, низький рівень розвитку ринку капіталу та його інфраструктури, нестабільність, фінансово-економічні кризи, залежність від зовнішнього кредитування.

Внутрішні шоки виникають усередині держави як наслідок недосконалої фінансово-економічної політики держави, злочинності на усіх рівнях влади, політичної нестабільності, зубожіння населення, ефекту масштабу фінансових витрат, недовіри населення до влади у всіх її проявах.

Основою фінансової безпеки держави (ФБД) є стабільність фінансової системи країни.

Фінансова система – це система форм і методів утворення, розподілу та використання фондів фінансових ресурсів, які знаходяться в розпорядженні держави, нефінансового сектора економіки, фінансових інститутів, домогосподарств для фінансового забезпечення соціальних та економічних потреб суспільства загалом, господарських структур та окремих громадян [3].

Фінансова система є одним із найбільш регульованих секторів економіки у більшості країн, в тому числі в Україні. Уряди усіх держав змушені застосовувати відповідні системи регулювання економічного середовища, оскільки суб'єкти фінансових відносин зацікавлені у стабільності фінансової системи.

Основною метою державного фінансового регулювання є:

- забезпечення стабільності фінансової системи;
- вдосконалення контролю над монетарною політикою;
- стимулювання розвитку ринків;
- забезпечення інвесторів достовірною інформацією.

Варто зазначити, що стабільність фінансової системи неможлива без встановлення макроекономічної та фінансової стабільності в країні, між якими існує тісний взаємозв'язок.

Макроекономічна стабільність є складним економічним явищем, тому необхідними умовами для її настання є: стабільний рівень цін; зростання економіки; повна зайнятість; рівновага у зовнішньоекономічних зв'язках.

Фінансова стабільність – це стан фінансової системи, за якого вона здатна належним чином виконувати основні функції, такі як фінансове посередництво та здійснення платежів, а також протистояти кризовим явищам [1].

Забезпечення фінансової стабільності на макrorівні реалізується шляхом упровадження заходів, метою яких є ефективне функціонування фінансової системи та її здатність протистояти системним шокам. Основними засобами досягнення ефективності функціонування фінансового сектору є вибір моделі функціонування фінансової системи; ефективність фінансових регуляторів; наявність дієвого фінансово-кредитного механізму; дієвість чинного законодавства у галузі фінансів.

Основними ознаками стабільності фінансової системи виступають:

- впорядкованість та системність діяльності усіх складових фінансової системи; забезпечення налагодженого зв'язку між елементами фінансової системи;
- налагоджений механізм державного фінансового регулювання; гнучкість, адаптивність та керованість фінансової системи;
- здатність корегування системи у змінних фінансових умовах та здатність збереження рівноваги; стабільність позитивної динаміки зростання у структурі фінансової системи [2, С.229].

Об'єктивним атрибутом фінансової стабільності вважається: політична стабільність, інвестиційна привабливість, відсутність екзогенних та ендемогенних шоків явищ.

Остання світова фінансова криза виявила неспроможність традиційного регулювання банківської діяльності та інших фінансових інституцій, що в результаті призвело до негативних макроекономічних наслідків і трансформації політики фінансової стабільності. Більшість розвинених країн розробили нові підходи до регулювання фінансових систем, які покликані утримувати системний ризик на банківському та фінансовому ринках. Основною відмінністю нових підходів є зміщення акценту з мікро- на макrorівень: лише комплексне бачення фінансової системи здатне забезпечити ефективні підходи до регулювання [5, с. 186].

Починаючи з 2009 р. МВФ рекомендує центральним банкам використовувати макропруденційні інструменти для зниження макроекономічних ризиків та дисбалансів в структурі фінансової системи. Макропруденційний нагляд та застосування макропруденційних інструментів є пріоритетом в Європейському Союзі, як на національному, так і на рівні Союзу. Європейська Рада з системних ризиків (ESRB) була створена 1 січня 2011 р., з метою забезпечення попередження макропруденційних ризиків і сприяння застосуванню макропруденційних інструментів [13, с. 46].

На відміну від мікропруденційної політики, яка традиційно була зорієнтована на забезпечення фінансової стійкості окремих фінансових установ, ідея макропруденційної політики полягає в тому, щоб розробити набір принципів та правил, які можуть зменшити внесок кожної установи в загальний системний ризик і таким чином згладити фінансовий цикл (табл. 1).

Таблиця 1.
Порівняльна характеристика макро- та мікропруденційної політики

Характеристика	Макропруденційна політика	Мікропруденційна політика
Кінцева мета	Зниження витрат нестабільності, пов'язаних з фінансовою кризою	Захист інтересів вкладників і кредиторів банку
Проміжна мета	Підтримання фінансової стабільності в цілому	Запобігання неспроможності окремих банків
Макроекономічний фактор	Макроекономічні умови розглядаються як ендогенний фактор	Макроекономічні умови розглядаються як екзогенний фактор
Модель ризиків у фінансовому секторі	Загальні та систематичні шоки	Специфічні шоки
Оцінка перспектив	Імовірнісний підхід, заснований на оцінках ризиків, акцент на сценарному аналізі	Підхід, заснований на аналізі формальної звітності, акцент на внутрішньому контролі та перевітках
Взаємозв'язки і загальні ризики учасників ринку	Основоположні чинники	Не враховуються
Налаштування пруденційних норм	Підхід «згори вниз»: відстеження системних шоків фінансового сектору	Підхід «знизу вгору»: відстеження ризиків окремих учасників ринку розкриття інформації
Розкриття інформації	Широке розповсюдження результатів оцінки, зокрема показники фінансової стійкості, макропруденційні індикатори, сигнали моделей раннього сповіщення	Стандартизовані звіти та інформація для цілей нагляду

Джерело: [10]

Отже, макропруденційна політика – це створення та застосування набору пруденційних інструментів (система банківського нагляду, при якій головна увага органів нагляду зосереджується на регулярному проведенні оцінки загального фінансового стану, результатів діяльності та якості керівництва) для обмеження системних ризиків [8, с. 5].

Зокрема, ефективність макропруденційної політики залежить від результативності взаємодії з мікропруденційною політикою, грошово-кредитною політикою, фіскальною політикою та іншими сферами впливу, функціонування яких має на меті забезпечення фінансової стабільності.

Сучасні ринкові системи активно запроваджують інструменти макропруденційної політики, що дозволяє їм мінімізувати системні ризики, пов'язані зі структурними змінами в економіці. Зокрема такі держави як Великобританія, Чехія, Польща, країни ЄС, Сполучені Штати Америки, Китай та інші успішно адаптували окремі інструменти макропруденційної політики.

Саме тому, однією з пріоритетних функцій НБУ є сприяння фінансовій стабільності шляхом проведення системної макропруденційної політики.

Реалізація макропруденційної політики потребує визначення її цілей, які повинні бути закріплені законодавчо з відповідним розподілом обов'язків. Пріоритетними цілями визначено забезпечення стабільності фінансової системи, запобігання та протидія системним ризикам, забезпечення раціонального розміщення та ефективного використання фінансових ресурсів. Відповідальність за їх втілення може бути покладена на єдиний регулятор чи розподілена між кількома державними органами.

Поставлені цілі досягаються шляхом застосування пруденційних заходів за такими напрямками: нарощування довгострокових інвестицій у реальний сектор та фінансування модернізаційних процесів; розвиток інфраструктури і підвищення стійкості вітчизняного фінансового ринку; реформування інституційних засад фінансового регулювання; підвищення фінансової стійкості окремих фінансових установ; посилення антициклічного характеру регулювання.

Виокремлюють три базові завдання політики макропруденційного регулювання:

1) посилення стійкості фінансової системи до зовнішніх шоків завдяки створенню фінансових запобіжників;

2) обмеження в часовому вимірі впливу надмірного зростання вартості активів на зростання обсягу кредитування для запобігання підвищенню вразливості фінансової системи в часі;

3) контроль підвищення рівня вразливості всередині самої фінансової системи через перехресні зв'язки між фінансовими установами [13].

Існують різноманітні підходи до класифікації інструментів макропруденційного регулювання, проте детальніше розглянемо класифікацію, запропоновану Радою з фінансової стабільності.

Для реалізації макропруденційної політики Рада з фінансової стабільності розробила набір інструментів, згрупований за відповідними напрямками дії і оперативні керівні принципи для їх використання (табл. 2). На їх вибір впливають стан економіки, платіжного балансу, фінансових ринків, обсяги міжнародних резервів, наявність зв'язку між інструментами грошово-кредитної політики та реальним сектором економіки, а

також визначені пріоритетні цілі НБУ. Крім вибору конкретного інструменту впливу, Нацбанк також визначає його величину, корегує в процесі застосування та доповнює іншими для прискорення очікуваного результату чи корекції отриманого, або ж замінює на більш прийнятний.

Таблиця 2.
Класифікація макропруденційних інструментів Радою з фінансової стабільності

Напрямок дії	Вид
Кредитування	Нормативи достатності капіталу. Динамічні норми резервування на можливі втрати від надання кредитів. Обмеження обсягу і темпів зростання кредитування. Граничне співвідношення кредиту і вартості застави (Loan-to-Value ratio). Граничне співвідношення виплат за кредитом і доходу позичальника (Debt service-to-Income ratio). Ліміти на маржу
Системний ризик	Обмеження щодо невідповідності строків погашення пасивів та активів. Обмеження на кредитування в іноземній валюті. Обмеження на відкриті валютні позиції. Обмеження нецільового фінансування
Вразливість фінансової системи	Додаткові вимоги до капіталу з урахуванням системної важливості банків. Політика відкритості даних

Джерело: [10]

Проблема застосування того чи іншого інструменту полягає у правильному визначенні напрямку їх дії, ступеня дієвості та ефективності поодиноці чи в комплексі, оскільки ці інструменти певною мірою покликані виявляти, попереджати та мінімізувати системні ризики фінансової системи.

Слушною є думка С. Р. Мойсеева про те, що інструменти макропруденційної політики – це методи регулювання (норми, вимоги, інші засоби), котрі застосовуються в її рамках із метою управління системними ризиками фінансового сектору [10, с.34].

В Україні інструменти макропруденційної політики використовуються з початку 2000-х років, після впровадження економічних нормативів діяльності банків (для більшості з них базою був регулятивний капітал, уперше запропонований ще за Базелем I).

Розглянемо інструменти макропруденційного регулювання та статус їх використання у політиці фінансового регулювання в Україні (табл. 3).

Таблиця 3.
Основні інструменти макропруденційного регулювання

Вид інструменту	Статус використання в Україні		
	Так	Ні	Частково
Нормативи достатності капіталу	+		
Контрциклічні буфери		+	
Коефіцієнти LTV			+
Коефіцієнти DTI			+
Додаткові вимоги до капіталу з урахуванням системної важливості		+	
Межі на відкриті валютні позиції	+		
Стрес-тестування			+

Джерело: складено на основі [7]

1. В Україні нормативи достатності капіталу використовуються давно та є одними з основних економічних нормативів діяльності банків, що ґрунтуються на положеннях Базеля I. Ці нормативи характеризують здатність банку своєчасно й у повному обсязі розрахуватися за своїми зобов'язаннями, котрі випливають із торговельних, кредитних або інших операцій грошового характеру. НБУ ретельно на щомісячній основі відстежує виконання цих нормативів банками.

2. Контрциклічні буфери капіталу досі не використовуються, хоча їх запровадження було заплановано ще в 2015 р. згідно з Комплексною програмою розвитку фінансового сектору України до 2020 року. Буфери капіталу формуються понад значення нормативу достатності основного капіталу та мають на меті підвищення здатності банків протистояти кризовим явищам через створення додаткової «подушки безпеки» та зменшення ймовірності банкрутств.

3. Коефіцієнти LTV та DTI належать до інструментів, що запобігають проциклічності. Застосування LTV допомагає обмежити втрати через потенційну реалізацію застави в разі неповернення кредиту. Він широко використовувався в Україні в рамках постанови НБУ від 25.01.2012 № 23 щодо порядку формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними операціями банків [7]. Застосування коефіцієнта DTI в Україні на сьогодні законодавчо не регламентоване та не є обов'язковою

вимогою, але він використовується вітчизняними банками, адже це дає додаткову гарантію кредиторів та підвищує стійкість обслуговування боргу. Варто зауважити, що нормативні значення цих коефіцієнтів в Україні офіційно не встановлені, а кожен банк самостійно визначає їхній рівень з урахуванням виду кредиту, форми та цілей його надання, строку користування, наявності забезпечення, способу сплати тощо.

4. Додаткові вимоги до капіталу з урахуванням системної важливості можуть бути запроваджені в Україні вже в 2019 р. Так, для системно важливих банків передбачено встановлення значення нормативів миттєвої ліквідності (Н4) – не менш ніж 30 %, максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) – не більш ніж 20 %, а також з 2020 р. – буфера системної важливості, розмір якого визначатиметься диференційовано залежно від категорії системної важливості банку в межах від 1 до 2 % [7].

5. Стрес-тестування, на нашу думку, є одним із найефективніших інструментів макропруденційного регулювання, який можна застосовувати в Україні. Експерти МВФ вважають, що воно допомагає контролювати й прогнозувати потенційні вразливості у фінансовій системі, а також перевіряти стійкість окремих установ до системних ризиків [14]. У 2014 р. в Україні було проведено перший етап стрес-тестування банківської системи для обраних 35 банків, результати якого продемонстрували майже абсолютну незахищеність і нестійкість системи до різних загроз. Лише третина банків пройшла таку перевірку і не потребує докапіталізації. У 2016 р. завершився другий етап стрес-тестування 20 українських банків, за підсумками якого лише в чотирьох банків не було потреби в докапіталізації, а п'ять банків уже виконали програму докапіталізації [7].

З початком реформування банківського сектору економіки України в 2014 року, стало зрозуміло, що необхідно створити органи, які б регулювали системні ризики. Тому було створено Ради з фінансової стабільності в 2015 році. Поступово систему макропруденційного нагляду було доповнено, зараз можна виділити наступні рівні формування й реалізації макропруденційної політики в Україні:

— Рада з фінансової стабільності: здійснює оцінку загроз сталого розвитку фінансової та банківської систем держави;

— Комітет Національного банку України з фінансової стабільності: виконує завдання ідентифікації й моніторингу системних ризиків а також застосування інструментів макропруденційної політики;

— Департамент фінансової стабільності: відповідає за організацію діяльності комітету [1].

Щоб оцінити ймовірність виникнення системного ризику в Україні варто проаналізувати індикатори фінансової стійкості. Як бачимо з рис. 1, питома вага недіючих кредитів у сумі сукупних валових кредитів банків за період 2013 – 2018 років зростає з 18,98% до 54,54%, а недіючих кредитів (без урахування резервів) до капіталу – з 61,07% до 70,18%. Якість кредитних портфелів банківських установ свідчить про загрозу ситуацію як у фінансовому секторі, так і у секторі державних фінансів [11].

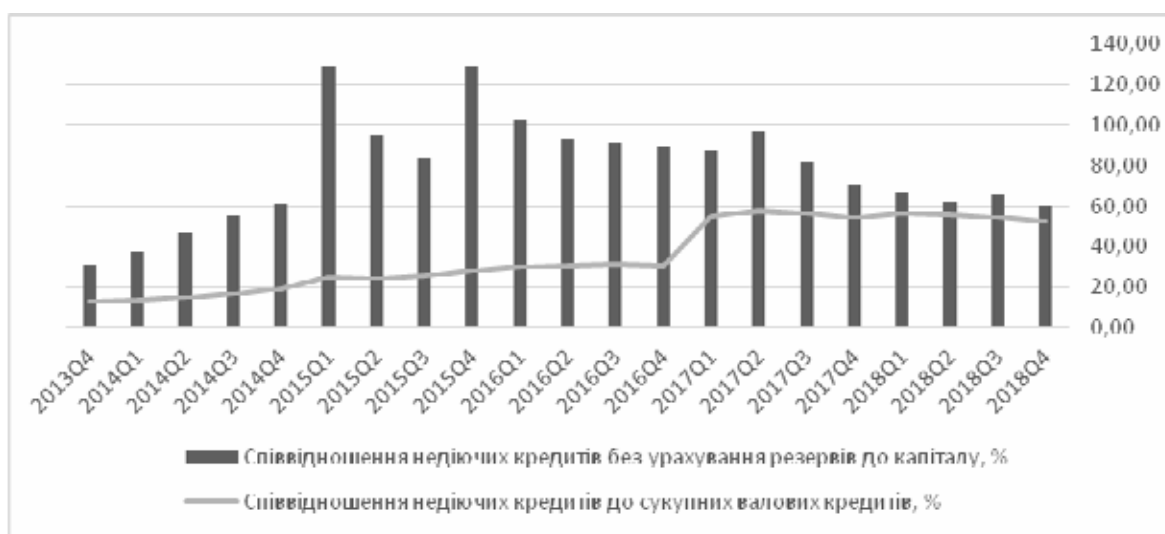

Рис. 1. Співвідношення недіючих кредитів до капіталу та недіючих кредитів до сукупних валових кредитів за період 2013 – 2018 рр., %

Джерело: Побудовано на основі даних [7] і [11]

Крім того, упродовж останніх років спостерігалось посилення розбалансованості між внутрішніми та зовнішніми запозиченнями, що надає актуальності питанню підвищення рівня стійкості вітчизняної банківської системи, завдяки обмеженню припливу короткострокового іноземного капіталу та вдосконаленню структури запозичень.

Варто зазначити, що рейтинг України, за оцінками Euromoney, має негативну динаміку: у 2011 році Україна посідала 86 місце у рейтингу з загальною сумою балів майже 44, а у 2015 році – 146 місце з сумою балів 26. Починаючи з 2013 року, Україну віднесено до групи країн з найвищим рівнем ризику, який відповідає рівню кредитного рейтингу від D до B. Погіршення ситуації у сфері державних фінансів актуалізує питання щодо використання інструментів виявлення й обмеження впливу суверенного ризику, тобто ризику країни [6].

Висновки. Макропруденційна політика є одним з найважливіших елементів підтримання фінансової безпеки держави. Створення дієвої фінансово-кредитної системи, здатної ефективно впливати на економічні процеси в країні має бути ключовим завданням головного макропруденційного регулятора – Національного

банку України. Такий процес має будуватися на науково-обґрунтованих засадах та з врахуванням макроекономічного аналізу і прогнозу майбутньої ситуації. Важливим також є забезпечення взаємодії Національного банку з іншими органами влади, а також міжнародними фінансовими та регульованими організаціями. НБУ має в своєму арсеналі достатньо фінансово-кредитних інструментів для забезпечення економічного зростання.

Інструменти макропруденційної політики є ефективним засобом регулювання і стабілізації як фінансово-кредитної системи, так і економіки України в цілому. Впровадження заходів для швидкого зниження ризиків в проблемних секторах для підтримання макрофінансової стабільності повинне стати пріоритетом НБУ. Оскільки лише ефективна макропруденційна політика може забезпечити країні фінансову стабільність і зробити її невразливою до системного фінансового ризику.

Список літератури.

1. Про затвердження Положення про Раду з фінансової стабільності: Указ Президента України №170/2015 від 24.03.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/170/2015>.
2. Артеменко, І. А. Фінансова стабільність держави як складник макроекономічної стабільності національної економіки [Текст] / І. А. Артеменко // Молодий вчений. – № 10 (25). – 2015 р. – С. 228-232.
3. Василик, О. Д. Теорія фінансів [Текст]: навч. посібн. / О. Д. Василик, П. М. Леоненко, П. І. Юхименко, А. А. Льєнко. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 480 с.
4. Вашай Ю.В.Макроекономічний аналіз економічної безпеки України. Монографія / Ю.В.Вашай, С.І. Кудин – Рівне: НУВГП, 2014. – 230 с.
5. Козюк, В. Поширення макропруденційного регулювання та орієнтири макропруденційної політики НБУ [Текст] / Віктор Козюк // Журнал європейської економіки. - 2018. - Т. 17, № 2. - С. 185-207.
6. Науменкова С. В. Підходи до вибору інструментів убезпечення від системних ризиків .- 2017- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fkd.org.ua/article/viewFile/109928/105387>.
7. Стратегія макропруденційної політики [Електронний ресурс] // Національний Банк України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=83019081>.
8. Петрик О.І. Основні аспекти макропруденційної політики в сучасних умовах / О.І. Петрик // Вісник НБУ. – 2013. – № 9. – С. 4-10.
9. Савицька, О. Оцінка та шляхи забезпечення фінансової безпеки України / О. Савицька // Економічний форум. – 2012. – №3. – С. 14.].
10. Міщенко В. І. Система інструментів макропруденційного регулювання та їх використання в Україні / В. І. Міщенко, О. С. Бауман. // Наукові праці НДФІ. – 2016. – Вип. 4. – С. 34-45.
11. Статистика індикаторів фінансової стійкості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44575.
12. Полікарпова О. С. Фінансові дисбаланси та макропруденційна політика у Валютному Союзі / О. С. Полікарпова. // Проблеми економіки. – 2015. – №4 – С. 46-52.
13. European system risk board. Establishment of the ESRB [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.esrb.europa.eu/news/pr/2010/html/index.en.html>.

References.

1. President of Ukraine (2015), Decree of the President of Ukraine “On Approval of the Statute on the Financial Stability Board”, available at: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/170/2015> (Accessed 01 July 2019).
2. Artemenko, I. A. (2015), “Financial stability of the state as a component of macroeconomic stability of the national economy” *Molodyj vchenyj*, vol. 10, pp. 228-232.
3. Vasylyk, O. D. Leonenko, P. M. Yukhymenko, P. I. and Il'ienko. A. A. (2005), *Teoriia finansiv* [The theory of finance], *Tsentr navchal'noi literatury*, Kyiv, Ukraine.
4. Vashaj, Yu.V. and Kudyn, S.I. (2014), *Makroekonomichnyj analiz ekonomichnoi bezpeky Ukrainy*. [Macroeconomic analysis of Ukraine's economic security], NUVHP, Rivne, Ukraine.
5. Koziuk, V (2018)“Distribution of macroprudential regulation and benchmarks of the macro-prudential policy of the NBU” *Zhurnal ievropejs'koi ekonomiky*. vol. 2,pp. 185-207.
6. Naumenkova, S. V (2017) “Approaches to the selection of security instruments against systemic risks”, [Online], available at: <http://fkd.org.ua/article/viewFile/109928/105387>. (Accessed 05 July 2019).
7. National Bank of Ukraine (2018) “Macroprudential policy strategy” [Online], available at: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=83019081> (Accessed 02 July 2019).
8. Petryk, O.I (2013) “The main aspects of macroprudential policy in modern conditions” *Visnyk NBU*, vol. 9, pp. 4-10.
9. Savyts'ka, O (2012) “Estimation and ways to ensure Ukraine's financial security” *Ekonomichnyj forum*, vol. 3, p.14.
10. Mischenko, V. I. Bauman, O. S.(2016) “The system of macro-prudential regulation tools and their use in Ukraine” *Naukovi pratsi NDFI*, vol. 4, pp. 34-45.
11. National Bank of Ukraine (2018) “Statistics on financial stability indicators”, [Online], available at: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44575. (Accessed 02 July 2019).
12. Polikarpova, O. S (2015)“Financial imbalances and macro-prudential policies in the currency union” *Problemy ekonomiky*, vol.4, pp. 46-52.

13. European system risk board. Establishment of the ESRB, [Online], available at: <https://www.esrb.europa.eu/news/pr/2010/html/index.en.html>. (Accessed 02 July 2019).

Стаття надійшла до редакції 10.07.2019 р.